יְכַבֶּה הַנֵּרוֹת כְּשֶׁפּוֹתֵחַ אֶת הַדֶּלֶת: **ב** [ב]בְּעֶרֶב שַׁבָּת אָסוּר לְקַבֵּעַ הַנֵּרוֹת (ד) בַּדֶּלֶת עַצְמָהּ *)אֲחוֹרֵי הַדֶּלֶת, [ג]וְיֵשׁ מִי שֶׁמַּתִּיר (ה) (וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן רע״ז סָעִיף א׳):

תרפא אֵין מַבְדִּילִין בְּנֵר חֲנֻכָּה בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת. וּבוֹ ב׳ סְעִיפִים:

א [א]בְּמוֹצָאֵי שַׁבָּת (א) אֵין מַבְדִּילִין בְּנֵר חֲנֻכָּה, שֶׁאֵין נֶהֱנִים לְאוֹרוֹ, וְאֵין מְבָרְכִין עַל הַנֵּר עַד שֶׁיֵּאוֹתוּ לְאוֹרוֹ: **ב** * [ב]מַדְלִיקִין נֵר חֲנֻכָּה בְּבֵית הַכְּנֶסֶת (ו) [א] (ב) קֹדֶם הַהַבְדָּלָה. הַגָּהוֹת: (ג) וְכָל שֶׁכֵּן בְּבֵיתוֹ שֶׁמַּדְלִיק וְאַחַר כָּךְ מַבְדִּיל, שֶׁהֲרֵי כְּבָר הִבְדִּיל בְּבֵית הַכְּנֶסֶת:

תרפב דִּין עַל הַנִּסִּים בַּחֲנֻכָּה. וּבוֹ ג׳ סְעִיפִים:

א [א]כָּל שְׁמוֹנַת יְמֵי חֲנֻכָּה [*] (א) אוֹמֵר עַל הַנִּסִּים (ב) בְּבִרְכַּת הַמָּזוֹן בְּבִרְכַּת הָאָרֶץ, וּבִתְפִלָּה בְּבִרְכַּת מוֹדִים,

בְּאֵר הֵיטֵב

ב (ו) **קֹדֶם.** וּבְמַעְגְּלֵי צֶדֶק כָּתַב שֶׁמַּדְלִיקִין קֹדֶם וְיִתֵּן לְךָ. וְכָתַב הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סק״א), דְּמִי שֶׁשָּׁכַח אַתָּה חוֹנְנָתָנוּ, יַבְדִּיל וְאַחַר כָּךְ הוּא נֶהְגוּ עַכְשָׁו הָאֲנָשִׁים שֶׁלֹּא לְהַדְלִיק קֹדֶם הַהַבְדָּלָה שֶׁבַּתְּפִלָּה, אִם כֵּן אָסוּר לְהַדְלִיק כֵּיוָן שֶׁלֹּא הִבְדִּיל, וּמִכָּל מָקוֹם בְּצִבּוּר לֹא יַעֲשֶׂה כֵּן, רַק יֹאמַר הַמַּבְדִּיל וַיַּדְלִיק וְאַחַר כָּךְ יַבְדִּיל. עַד כָּאן לְשׁוֹנוֹ. וּמִלְבּוּשֵׁי יוֹם טוֹב (סק״ב) כָּתַב שֶׁהַגָּאוֹן מַהֲרַ״ל מִפְּרָאג (בבר מצוה ד״ה נר חנוכה אחרי הבדלה) הִנְהִיג לְהַבְדִּיל קֹדֶם, וְטַעְמָא שֶׁמָּא יִשְׁכַּח לְהַבְדִּיל בְּתְפִלָּה וְעָבִיד אסור בְּהַדְלָקָה, וּמִסִּיק שֶׁכֵּן יֵשׁ לִנְהֹג. וְכֵן פָּסַק הַטַּ״ז (סק״א) לְמַעֲשֶׂה לְהַבְדִּיל בְּכוֹסוֹ עַל כָּל פָּנִים קֹדֶם וְאַחַר כָּךְ לְהַדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה, עַיֵּן שָׁם. [וּבְסֵפֶר אֵלִיָּה רַבָּה (סק״א) הָעֲלָה לְהַלָּכָה דִּלְעוֹלָם מַדְלִיקִין תְּחִלָּה וְאַחַר כָּךְ מַבְדִּילִין, וְדָחָה דִּבְרֵי ט״ז בְּשִׁתֵּי יָדַיִם, עַיֵּן שָׁם]:

שַׁעֲרֵי תְּשׁוּבָה

ב [א] **קֹדֶם.** עַיֵּן בְּאֵר הֵיטֵב. וְעַיֵּן בְּסִפְרֵי שו״ת בֵּית אֶפְרַיִם (או״ח סי׳ סב) מַה שֶּׁכָּתַבְתִּי בָּזֶה בְּדִבְרֵי הַתְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן (סי׳ ס) וּבְבֵאוּר דִּבְרֵי הַשַּׁ״ז (סק״א) וּבְתִשְׁובַת מַהֲרָאֲנַ״ח סִימָן ע״ט לְעִנְיַן מִילָה שֶׁלֹּא בִּזְמַנָּהּ וּפְדְיוֹן הַבֵּן הֵי מִינַיְיהוּ קֹדֶם (וְעַיֵּן מ״ש לְעֵיל סִימָן רמ״ט (באר היטב סק״ד) וְסִימָן (תרס״ח) [תקס״ח] (שערי תשובה סק״ח) עַל דִּבְרֵי הַמַּגֵּן אַבְרָהָם (סי׳ רמט סק״ה וסי׳ תקסח סק״י) כְּמוֹ שְׁמוֹכִיחִים שָׁם מֵהַתּוֹסָפוֹת דְּמוֹעֵד קָטָן (ח: ד״ה מפני ביטול) דְּמִילָה כָּל יוֹמָא זְמַנִּיָּה שֶׁאִסּוּר לְהַנִּיחוֹ עָרֵל), וּבְבֵאוּר דִּבְרֵי הָרֹא״ש (ברכות פ״ד סי׳ ח) וְהַשּׁוּר סִימָן רפ״ו, עַיֵּן שָׁם:

א [בשו״ע] אוֹמֵר עַל הַנִּסִּים כוּ׳. וְעַיֵּן לְעֵיל סִימָן תרע״ו (סק״א) שֶׁגַּם גֵּר יָכוֹל לוֹמַר שֶׁעָשִׂיתָ לַאֲבוֹתֵינוּ כוּ׳. וּמַה שֶּׁכָּתַב אִם נִזְכַּר בְּאוֹתָהּ בְּרָכָה כוּ׳, וְאִם הִזְכִּיר הַשֵּׁם יִסַּיֵּם הַבְּרָכָה וְאֵין רַשַּׁאי לַחְזֹר כָּל שֶׁהוּא בְּאֶמְצַע תְּפִלָּתוֹ, וְאִם יַחְזֹר הֲרֵי בְּרָכָה לְבַטָּלָה, כֵּן כָּתַב בְּשִׁלְטֵי הַגִּבּוֹרִים (דיני חנוכה ופורים סי׳ ב ס״ב) בְּשֵׁם מַטֵּה יְהוּדָה (סי׳ רצד סק״ו). וְעַיֵּן שָׁם (בשלמי חגיגה) בְּשֵׁם הֶרְדְּבַ״ז (ח״א) סִימָן תקס״א שֶׁיְּכוֹל לוֹמַר עַל הַנִּסִּים אוֹ יַעֲלֶה וְיָבֹא בֵּין בְּרָכָה לְבָרְכָה, שֶׁאֵין כָּאן בְּרָכָה לְבַטָּלָה, וְהַפְסֵק נַמִּי לֹא הֲוֵי שֶׁהֲרֵי מֵעֵין הַבְּרָכָה הִיא, וְכָתַב שֶׁכֵּן רָאוּי לִנְהֹג. וּבְכֻנְטֻרֶס הַגְּדוֹלָה (סי׳ רצד הגה״ט) הֵבִיא דִּבְרֵי הָרְדְּבַ״ז בְּסֻתָם, וְכֵן דַּעַת מַעֲדַנֵּי הַמֶּלֶךְ (מעדני יו״ט ברכות פ״ד סי׳ יז אות ז), אַךְ בִּבְרֵכִי יוֹסֵף סִימָן קפ״ח (סק״ו) גִּמְגֵּם בָּזֶה, עַיֵּן שָׁם. וְעַיֵּן שָׁם (בשלמי חגיגה) בְּשֵׁם מִכְתָּם לְדָוִד (או״ח סוף סי׳ ג), מִי שֶׁשָּׁכַח עַל הַנִּסִּים

מִשְׁנָה בְּרוּרָה

לַפְּתֹחַ וְכוּ׳. וְאִם לֹא נָתַן אָסוּר לִפְתֹּחַ הַדֶּלֶת. וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן רע״ז בְּבֵאוּר הֲלָכָה דִּבּוּר הַמַּתְחִיל 'כְּדַרְכּוֹ': **ב (ד) בַּדֶּלֶת עַצְמָהּ וְכוּ׳.** שְׁפִתֵּיהֶן וּנְעִילָתוֹ מִקָּרֵב הַשָּׁמָן לַנֵּר אוֹ מֵרְחִיקוֹ מִמֶּנָּה, וְיֵשׁ בָּזֶה מִשּׁוּם מְכַבֶּה אוֹ מַבְעִיר. וְאַף עַל גַּב דְּאֵינוֹ מְכַוֵּן לָזֶה (ה) הוּא פְּסִיק רֵישָׁא: (ה) **וְעַיֵּן לְעֵיל וְכוּ׳.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר דְּשָׁם סָתָם לְאִסּוּר, וְכֵן הֲלָכָה:

א (א) **אֵין מַבְדִּילִין בְּנֵר חֲנֻכָּה.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר שֶׁאִם בֵּרַךְ תְּחִלָּה עַל הַדְלָקַת נֵר חֲנֻכָּה אֵין לְהַבְדִּיל עֲלֵיהֶם אַחַר כָּךְ, מִטַּעַם הַכָּתוּב בְּשֻׁלְחָן עָרוּךְ. (ו) אֲבָל יָכוֹל לְבָרֵךְ תְּחִלָּה עַל הַנֵּר חֲנֻכָּה לְהַבְדָּלָה וּלְכַבּוֹתָהּ, וְלַחֲזֹר וּלְהַדְלִיקָהּ לְמִצְוַת נֵר חֲנֻכָּה, וְעָדִיף טְפֵי לְמֶעְבַּד הָכִי, דְּכֵיוָן דְּעָבִיד בֵּיהּ מִצְוָה חֲדָא לֵיעֲבַד בֵּיהּ מִצְוָה אֲחֲרִיתָא, אֶלָּא דְּכֵיוָן דְּקָיְמָא לָן (פסחים קה:) דִּלְאַחַר הָאֲפוּקֵי יוֹמָא עָדִיף טְפֵי, כִּדְלִקַּמָּה בְּסָעִיף ב׳, נוֹהֲגִין לְהַדְלִיק נֵר חֲנֻכָּה תְּחִלָּה וְשׁוּב אִי אֶפְשָׁר לְהַבְדִּיל עָלָיו: **ב (ב) קֹדֶם הַהַבְדָּלָה.** דְּאַף דְּמִצְוַת הַבְדָּלָה תְּדִירָה, מִכָּל מָקוֹם כָּל מַה דְּנוֹכַל לְאַחֵר לָצֵאת מִן הַשַּׁבָּת (ג) עָדִיף טְפֵי, וְגַם בַּהַדְלָקָה יֵשׁ פִּרְסוּמֵי נִיסָּא. וְאִם שָׁכַח אַתָּה חוֹנְנָתָנוּ, יֹאמַר הַמַּבְדִּיל בֵּין קֹדֶשׁ לְחוֹל וְאַחַר כָּךְ יַדְלִיק, וְאַחַר כָּךְ אוֹמְרִים יִרְחַם לְךָ׳ וְאַחַר כָּךְ מַבְדִּיל **וְכוּ׳ שֶׁהֲרֵי כְּבָר הִבְדִּיל.** **(ג) וְכָל שֶׁכֵּן בְּבֵיתוֹ וְכוּ׳ שֶׁהֲרֵי כְּבָר הִבְדִּיל.** רְצוֹנוֹ לוֹמַר וּכְבָר שָׁמַע הַבְדָּלָה. (ג) וּדְבָרָיו מְגֻמְגָּם דְּהָא לֹא נִתְפַּנֵּן לָצֵאת בַּהַבְדָּלָה שֶׁל שְׁלִיחַ צִבּוּר שֶׁשָּׁמַע בְּבֵית הַכְּנֶסֶת. וְדַע דְּטַ״ז (סק״א) וְעוֹד (ז) כָּמָה אַחֲרוֹנִים שֶׁעוֹמְדִים בְּשִׁיטָתוֹ פְּלִיגִי עַל עִקַּר דִּינוֹ שֶׁל הַמְּחַבֵּר וְרַמ״א וּסְבִירָא לְהוּ דִּמְצוַת הַבְדָּלָה קוֹדֶמֶת לְנֵר חֲנֻכָּה מִשּׁוּם דְּהִיא תְּדִירָה. וְעַיֵּן בְּבֵאוּר הֲלָכָה (ד״ה מדליקין) שֶׁהֵבַאנוּ דְּיֵשׁ בָּזֶה דֵּעוֹת בֵּין הָרִאשׁוֹנִים, וְעַל כֵּן בְּבֵית הַכְּנֶסֶת אֵין לְשַׁנּוֹת הַמִּנְהָג שֶׁנָּהֲגוּ בְּיִשְׂרָאֵל לְהַדְלִיק מִקֹּדֶם וְאַחַר כָּךְ לְהַבְדִּיל, וּבְבֵיתוֹ דְּעָבִיד כְּמַר עָבִיד וּדְעָבִיד כְּמַר עָבִיד:

א (א) **אוֹמֵר עַל הַנִּסִּים.** כָּתוּב בְּסִפְרִים, שֶׁבְּנֻסָּח עַל הַנִּסִּים יֹאמַר וְעַל הַנִּסִּים יִרְוַ״ו, הֵן בִּתְפִלָּה הֵן בִּבְרַכַּת הַמָּזוֹן. כְּשֶׁעָמְדָה עֲלֵיהֶם, יֵשׁ לְדַלֵּג תֵּבַת עֲלֵיהֶם דְּהָא אַחַר כָּךְ אוֹמֵר עַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל, אֶלָּא אִם כֵּן אוֹמֵר וְעַל עַמְּךָ יִשְׂרָאֵל [פְּרִי חָדָשׁ]: **(ב) בִּבְרַכַּת הַמָּזוֹן בִּבְרַכַּת הָאָרֶץ, וּבִתְפִלָּה בִּבְרַכַּת מוֹדִים.** (ו) הַטַּעַם, (ג) דִּכְלָלָה מִלְּתָא דַּחֲנֻכָּה עִקָּרוֹ הוֹדָאָה הוּא. וּבִבְרָכָה מֵעֵין שָׁלֹשׁ בַּחֲנֻכָּה וּפוּרִים (ג) אֵין

שַׁעַר הַצִּיּוּן

ב (ז) גְּמָרָא שָׁם (שבת קכ:). **וְעַיֵּן לְעֵיל בְּסִימָן רע״ז** (ס״א) **דִּבְנֵר שֶׁל שַׁבָּת וְשֶׁל חֲלָב מַתִּיר.** וְטַעַם הַיֵּשׁ מִי שֶׁמַּתִּיר, אִיתָא בְּטוּר דְּסִבְירָא לֵיהּ דְּלָאו פְּסִיק רֵישָׁא הוּא, וּמַאֲמַר הַגְּמָרָא שָׁם יָקֹד דְּלֵא כְּפָרוּשׁ ר״י (הוי״ד בראש״ש שם פט״ז סי׳ ט) אֶלָּא כְּפָרוּשִׁים אֲחֵרִים שֶׁהוּבָא לְעֵיל בְּטוּר בְּסִימָן רע״ז, עַיֵּן שָׁם בְּבֵית יוֹסֵף (ד״ה נר שמנה), וְהַגְּרַ״א פֵּרֵשׁ דְּטַעַם הַיֵּשׁ מִי שֶׁמַּתִּיר דְּסִבְירָא לֵיהּ כְּפָסֵק הָעָרוּךְ (ערך סבר וערך פסק) דְּפְסִיק רֵישָׁא דְּלֵא נִיחָא לֵיהּ מַתִּיר לְכַתְּחִלָּה, וַאֲפִלּוּ לְפָרוּשׁ זֶה גַּם כֵּן אֵין

ב טוֹר לְפִי פֵּרוּשׁ ר״י (הוי״ד בראש״ש שבת פט״ז סי׳ ט). *) (וְהוּא הַדִּין בַּדֶּלֶת עַצְמוֹ מִצַּד חוּץ, וְהַאי דְּנָקֵט אֲחוֹרֵי הַדֶּלֶת מִשּׁוּם שֶׁמַּעֲשֶׂה רַבִּי שִׁמְוָאל שֶׁהֵבִיא הָרַ״ם (ד״ם בתשובה סי׳ מה) דְּף הָיָה). **ג** שָׁם (בטור) בְּשֵׁם רַ״מ מֵרוֹטֶנְבּוּרְג (שם) בְּשֵׁם רַבּוֹ ה״ר שְׁמוּאֵל.

א טוֹר בְּשֵׁם הִירוּשַׁלְמִי.

ב תְּרוּמַת הַדֶּשֶׁן סִימָן ס׳.

א כְּרֵב הוּנָא וְרַב שֵׁשֶׁת שַׁבָּת כ״ד (ע״א).

Mishna Brura Menukad © Copyright Oz Vehadar - עוז והדר
Sacred Text - If printed do not throw away, requires genizah